

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

III

Bölüm 1 MALİYE BİLİMİNİN ESASLARI VE DİĞER BİLİM DALLARIYLA İLİŞKİSİ	11
1.1. Kamu Sektörü Ekonomisi	12
1.1.1. Kamu Maliyesinin Tanımı	13
1.1.2. Kapsam ve Konusu	14
1.1.3. Kamu Maliyesinin Doğası	16
1.1.4. Kamu Maliyesi Özel Maliye	18
1.1.5. Kamu Maliyesinin Önemi	18
1.1.6. Kamu Maliyesinin Gelişimi	21
1.1.7. Diğer Bilimlerle İlişkisi	23
Yararlanılan Kaynaklar	25
Bölüm 2 DEVLETİ EKONOMİYE ÇEKEN FAKTÖRLER	27
2.1. Piyasa Başarısızlıkları	28
2.2. Kamusal Mallar	29
2.2.1. Malların Sınıflandırılması	29
2.3. Dışsalıklar	35
2.3.1. Dışsalıkların Özellikleri	36
2.3.2. Dışsalıkların Çeşitleri	37
2.3.3. Dışsalıkların İçselleştirilmesi	39
Yararlanılan Kaynaklar	42
Bölüm 3 KAMU HARCAMALARI	43
3.1. Tanımı	45
3.1.1. Dar Anlamda Kamu Harcaması	45
3.1.2. Geniş Anlamda Kamu Harcaması	46
3.2. Kamu Harcamalarının Ölçülmesi ve Devletin Payı	48
3.3. Kamu Harcamalarının Sınıflandırılması	50
3.3.1. Ekonomik Sınıflandırma	51
3.3.2. İşlevsel Sınıflandırma	55
3.3.3. Yönetmel Sınıflandırma	56
3.4. Türk Bütçe Sisteminde Kamu Harcamaları	56
3.4.1. 1050 Sayılı Yasa	57
3.4.2. 5018 Sayılı Yasa	58
3.5. Kamu Harcamalarının Atışı	61
3.5.1. Görünüşte Artış Nedenleri	62
3.5.2. Gerçekte Artış Nedenleri	63

Yararlanılan Kaynaklar	73
Bölüm 4 KAMU HARCAMALARININ EKONOMİK ETKİLERİ	75
4.1. Üretim Üzerindeki Etkileri	77
4.2. Tüketim Üzerindeki Etkileri	79
4.3. Yatırım Üzerindeki Etkileri	80
4.4. İstihdam Üzerindeki Etkileri	81
4.5. Ekonomik İstikrar Üzerindeki Etkileri	81
4.6. Ekonomik Kalkınma Üzerindeki Etkileri	82
4.7. Gelir Dağılımı Üzerindeki Etkileri	83
4.8. Konjonktürel Hareketler Üzerindeki Etkileri	85
4.9. Beşeri Sermaye Üzerindeki Etkileri	86
4.10. Çarpan ve Hızlandıran Etkileri	87
Yararlanılan Kaynaklar	90
Bölüm 5 KAMU HARCAMALARININ FİNANSMANI KAMU GELİRLERİ	93
5.1. Kamu Gelirlerinin Tanımı, Özellikleri ve Amaçları	94
5.1.1. Kamu Gelir Türleri	96
5.1.2. Kamu Gelirlerinin Ayrımı	116
5.2. Gelir-Servet-Tüketim Harcamaları Üzerinden Alınan Vergiler	118
5.2.1. Gelir Vergileri	119
5.2.2. Servet Vergileri	125
5.2.3. Harcamalar Üzerinden Alınan Vergiler	132
Yararlanılan Kaynaklar	144
Bölüm 6 VERGİ TEORİSİ	147
6.1. Verginin Tarihsel Gelişimi	148
6.1.1. Genel Bakış	148
6.1.2. Osmanlı İmparatorluğu'nda Vergi	149
6.2. Verginin Teorik Açısından Gelişimi	149
6.2.1. Faydalanma Teorisi	150
6.2.2. Otorite (Egemenlik) Teorisi	151
6.3. Verginin Tanımı, Unsurları ve Amaçları	152
6.3.1. Verginin Tanımı	152
6.3.2. Verginin Unsurları	152
6.3.3. Verginin Amaçları	153
6.4. Vergi ile İlgili Temel Kavramlar	155
6.4.1. Verginin Konusu	155
6.4.2. Vergi Mükellefi	156
6.4.3. Vergi Sorumlusu	156

6.4.4. Vergiyi Doğuran Olay	157
6.4.5. İstisna ve Muafiyet	157
6.4.6. Verginin Matrahı	158
6.4.7. Vergi Tarifesi	160
6.4.8. Verginin Tarhı (Hesaplanması)	162
6.4.9. Verginin Tebliği (Bildirilmesi)	163
6.4.10. Verginin Tahakkuku	164
6.4.11. Verginin Tahsili	165
6.5. Vergilemeye İlişkin Bazı Kavramlar	167
6.5.1. Vergi Yüğü	167
6.5.2. Vergi Yansıması	169
6.5.3. Verginin Amortismanı ve Kapitalizasyonu	176
6.5.4. Vergiden Kaçınma	176
6.5.5. Vergi Kaçakçılığı	176
6.5.6. Verginin Giderilmesi(Verginin Telafisi)	177
6.5.7. Vergi Erozyonu	178
6.5.8. Vergi Grevi	179
6.5.9. Vergi Borcunu Geciktirme	179
6.5.10. Vergi Harcaması	179
6.5.11. Vergi Kapasitesi ve Vergi Gayreti	180
6.5.12. Vergi Bilinci ve Vergi Ahlakı	180
6.5.13. Vergi Planlaması	181
6.5.14. Vergi ile İlgili Diğer Kavramlar	182
6.6. Vergileme İlkeleri	185
6.6.1. Adam Smith'in Vergileme İlkeleri	185
6.6.2. Adolph Wagner'in Vergileme İlkeleri	186
6.6.3. Günümüzde Vergileme İlkeleri	188
6.7. Vergilerin Sınıflandırılması	198
6.7.1. Ayni ve Nakdi Vergiler	198
6.7.2. Şahıs ve Mal Vergileri	198
6.7.3. Subjektif ve Objektif Vergiler	199
6.7.4. Advalorem ve Spesifik Vergiler	199
6.7.5. Gelir, Servet ve Harcama Vergileri	200
6.7.6. Dolaylı ve Dolaysız Vergiler	201
Yararlanılan Kaynaklar	205

Bölüm 7 VERGİLEMENİN İKTİSADİ ETKİLERİ **207**

7.1. Vergilerin Mikro Ekonomik Etkileri	209
7.1.1. Gelir Üzerinden Alınan Vergilerin Kaynak Dağılımı Etkisi	210
7.1.2. Harcamalar Üzerinden Alınan Vergilerin Kaynak Dağılımı Üzerindeki Etkisi	217
7.1.3. Servet Üzerinden Alınan Vergilerin Kaynak Dağılımı Üzerindeki Etkisi	219

7.2. Vergilerin Makro Ekonomik Etkileri	221
7.2.1 Vergilerin Makro Ekonomik Etkilerine İlişkin Kavramsal Çerçeve	223
7.2.2. Gelir Üzerinden Alınan Vergilerin Makro Ekonomik Etkileri	227
7.2.3. Harcamalar Üzerinden Alınan Vergilerin Makro Ekonomik Etkileri	233
7.2.4. Servet Üzerinden Alınan Vergilerin Makro Ekonomik Etkileri	235
Yararlanılan Kaynaklar	237
Bölüm 8 MALİYE (DEVLET) BÜTÇESİ	239
8.1. Bütçenin Tanımı, Tarihsel Gelişimi, Özellikleri ve Fonksiyonları	240
8.1.1. Bütçe Kavramı	240
8.1.2. Bütçenin Özellikleri	241
8.1.3. Bütçenin Tarihsel Gelişimi	242
8.1.4. Bütçenin Fonksiyonları	243
8.1.5. Bütçenin İlkeleri	245
8.2. Bütçe Sistemleri	248
8.2.1. Klasik Bütçe Sistemi	248
8.2.2. Performans Esaslı Bütçeleme Sistemi	249
8.2.3. Planlama, Programlama Bütçeleme Sistemi	250
8.2.4. Sıfır Esaslı Bütçeleme Sistemi	251
8.2.5. Yeni Performans Bütçe Sistemi	251
8.3. 5018 Sayılı Kanun Çerçevesinde Çok Yıllı Bütçeleme Süreci	252
8.3.1. Bütçe Hazırlama Süreci	252
8.3.2. Bütçe Uygulaması	258
8.3.3. Bütçenin Denetimi	261
Yararlanılan Kaynaklar	263
Bölüm 9 MAHALLİ İDARELER MALİYESİ	265
9.1. Mahalli İdare Kavramı ve Mahalli İdarelerin Temel Özellikleri	266
9.2. Mahalli İdarelerin Varoluşuna İlişkin Yaklaşımlar	267
9.2.1. Ekonomik Yaklaşım	268
9.2.2. Siyasal Yaklaşım	268
9.2.3. Hukuksal Yaklaşım	269
9.3. İdarelerarası Mali İlişkiler (Mali Tevzin)	272
9.3.1. İdarelerarası Mali İlişkilerin Düzenlemesini Gerektiren Nedenler	273
9.3.2. İdarelerarası Hizmet Bölüşümü ve Bölüşüm Kriterleri	274

9.3.3. İdarelerarası Gelir Bölüşümü ve Bölüşüm Kriterleri	277
9.4. Mahalli İdarelerin Finansman Kaynakları	279
9.4.1. Vergi Gelirleri	280
9.4.2. Şerefiyeler, Harçlar ve Harcamalara Katılmalardan Sağlanan Gelirler	282
9.4.3. İktisadi Teşebbüs Gelirleri	282
9.4.4. Mülk Gelirleri	283
9.4.5. Bağış ve Yardımlar	283
9.4.6. Cezalar	283
9.4.7. Borçlanma	284
9.5. Türkiye’de Mahalli İdareler ve Mahalli İdarelerin Mali Yapıları	284
9.5.1. İl Özel İdareleri ve İl Özel İdarelerinin Mali Yapıları	287
9.5.2. Belediyeler ve Belediyelerin Mali Yapıları	294
9.5.3. Büyükşehir Belediyeleri ve Büyükşehir Belediyelerin Mali Yapıları	304
9.5.4. Köyler ve Köylerin Mali Yapıları	313
9.6. 2006–2009 Döneminde Mahalli İdarelerin Bütçe Gerçekleşmeleri	317
9.6.1. Mahalli İdarelerin Giderleri	317
9.6.2. Mahalli İdarelerin Gelirleri	319
9.6.3. Mahalli İdarelerin İç ve Dış Borçları Yararlanılan Kaynaklar	321
	323

Bölüm 10 DEVLET BORÇLANMASI 325

10.1. Devletin Borçlanma Sorunu: Niteliği ve Nedenleri	326
10.1.1. Devlet Borçlanmasının Niteliği	326
10.1.2. Devlet Borçlanmasının Nedenleri	327
10.2. Devlet Borçlarının Tasnifi	329
10.2.1. Kaynaklarına Göre Devlet Borçları	329
10.2.2. Vade Yapısına Göre Devlet Borçları	338
10.3. Borç Yönetimi ve Borçlanma Tekniği	341
10.3.1. Borç Yönetiminin Amacı	341
10.3.2. Türkiye’de Borç Yönetimi: Borçlanmanın Hukuki ve İdari Yapısı	343
10.3.3. İç ve Dış Borçlanmada Kullanılan Borçlanma Araçları	345
10.3.4. Kamu Borç Araçlarının Satış Tekniği	348
10.3.5. Borç Yönetiminde Faiz, Garanti ve Cebir	349
10.3.6. İstisnai Borç Yönetimi	354
10.3.7. Devlet Borçlarının İtfası ve Borç Servisi	356
10.4. Kamu Açıklarının Finansmanı ve Devlet Borçlanmasının Ekonomik Etkileri	356
10.4.1. Kamu Açıkları ve Kamu Borçlanması	357

10.4.2. Kamu Borçlanmasının Etkileri ile İlgili Görüşler	362
Yararlanılan Kaynaklar	369
Bölüm 11 MALİYE POLİTİKASI	371
11.1. İktisat Politikaları	372
11.2. İktisat Politikasının Çeşitleri	373
11.3.Maliye Politikasının Tanımı	373
11.3.1.Maliye Politikasının Tarihçesi	374
11.3.2 Keynesyen Kuramın Genel Çerçevesi	374
11.4. Keynes Sonrası Maliye Politikalarının Gelişimi	376
11.5. Maliye ve Para Politikalarının Etkinliği: IS-LM Analizi	378
11.5.1 İktisat Politikası Araçları, Araçların Kullanımı ve Sonuçları	378
11.6. Maliye Politikasının Kısıtları	385
Yararlanılan Kaynaklar	388
Bölüm 12 KAMU GİRİŞİMCİLİĞİ VE ÖZELLEŞTİRME	389
12.1.Kamu Girişimciliği Tanımı	390
12.1.1. Kamu İktisadi Teşebbüsleri	390
12.1.2. Türkiye’de Kamu İktisadi Teşebbüslerinin Yasal ve İktisadi Gelişim Süreci	390
12.2.Özelleştirme	393
12.2.1. Özelleştirmenin Tanımı	393
12.2.2. Özelleştirme Gerekçeleri ve Amaçları	394
12.2.3. Özelleştirme Yöntemleri	395
12.2.4. Türkiye’de Özelleştirme Uygulamaları	396
Yararlanılan Kaynaklar	399